

EXAMENSARBETE

Våren 2009

Läroarbldningen

Bloggar i Skolan

BloggOmBloggande.blogspot.com

Författare

Andreas Palmblad

Handledare

Anders Eklöf

www.hkr.se

Bloggar i Skolan

Abstrakt

Ett examensarbete som med fokus på elever och undervisning utreder hur bloggen kan fungera i klassrummet. Jag har samlat in tidigare uppsatser från hela världen om bloggar i klassrummet och gjort egna enkäter och egna intervjuer med ett antal elever. Syftet var att analysera en av de många nya förekomster på internet och se hur väl den passar in i skolan. Bloggar blir lätt begränsade av tekniken som till exempel hur många datorer skolan har eller hur många som har internet hemma. Men bloggar har också så många fördelar så om man har möjlighet så är det väl värt ett försök.

Ämnesord:

Bloggar, web 2.0, utbildningsteknologi, IKT

Innehåll

Innehåll	3
Förord	5
1. Inledning.....	6
1.1. Bakgrund	7
1.2. Syfte	8
1.3. Metod	9
1.3.1. Genomförande	10
1.3.2. Etiska överväganden.....	10
2. Forskningsbakgrund	12
2.1. Internet och WWW	12
2.2. Web 2.0	13
2.3. Bloggar	14
2.3.1. Bloggar och samhället.....	15
2.4. Internet och ungdomar.....	16
2.4.1. Statistik över nya internet-vanor	17
2.4.2. Forskning på nya internet-vanor	21
2.5. Faror och fördelar.....	22
2.6. Bloggar i skolan.....	23
2.6.1. Problem med bloggen i skolan	25
2.7. Exempel på bloggar i skolan	26
3. Empiri.....	28
3.1. Resultat från enkäten	28
3.1.1. Hur många timmar spenderar du på internet varje vecka? Hur många av de du känner kopplar upp sig mot internet där hemma?	29

3.1.2. Vad gör du nu när du är uppkopplad mot internet?.....	29
3.1.3. Visste du innan vad en blogg var? Beskriv med egna ord vad en blogg är för dig.	30
3.1.4. Läser du bloggar ibland? Vad handlar de om? Har du någon favorit-blogg som du läser? Vad handlar den om?	30
3.1.5. Skriver du en egen blogg? Vet andra om att du skriver blogg?	31
3.1.6. Har du använt bloggar någon gång under din tid i skolan under någon lektion? Eller använt bloggar i undervisningen på något sätt? Vet du någon lärare som bloggar?32	
3.1.7. Om du har läst bloggar, hur mycket litar du på det du läser i bloggarna?	32
3.1.8. Sammanfattning av resultaten från enkäten	33
3.2. Resultat från intervjuerna	33
3.2.1. Varför läser de bloggar?.....	34
3.2.2. Hur hittar de bloggar?	34
3.2.3. Vad anser de om bloggar i skolan?	35
3.2.4. Hur mycket litar de på bloggar?.....	36
4. Diskussion	38
4.1. Exempel på bloggen i skolan idag.....	38
4.2. Egna tankar om hur bloggen skulle kunna användas i skolan.....	38
4.3. Fördelar och problem med bloggar i skolan.....	39
4.4. Fortsatt forskning	41
5. Sammanfattning	42
6. Referenser.....	43
Bilaga 1: Enkäten	
Bilaga 2: Intervjufrågorna	

Förord

Tack till de lärare som låtit mig besöka deras klasser och tack till alla de elever som har villiga att svara på alla mina frågor. Tack till min handledare och stort tack till min sambo för allt stöd.

1. Inledning

Vi i Sverige tar idag för givet att kunna få tag på och dela information med hela världen i princip oavsett var vi än befinner oss. Med internet och datorkommunikationens utveckling så kommer det hela tiden nya metoder för interaktion och på bara ett år kan ett uttryck som först var okänt användas av flera miljoner användare. Chattar, diskussionsforum, videowebsidor och bloggar är alla nya fenomen som har slagit igenom stort på senare tid och som nu tar upp både arbetstid och fritid för personer i alla åldrar.

Nya fenomen skapar förutsättningar för ännu nyare fenomen, så snabbt introducerade att vi nu knappt hinner reflektera över dem. Vilka problem är sammankopplade med dem och på vilka nya sätt kan de kanske användas? Ungdomar får nu lära sig i skolan om faran att lägga ut bilder på sig själv på internet och att vara försiktig vad de skriver om sig själva. Men dessa kraftfulla nya medium är långt ifrån bara faror och det finns också många nya möjligheter. En fara är att skolan halkar efter i utvecklingen och istället för att ta vara på möjligheterna hamnar i teknikens bakvatten.

Dessa nya fenomen har fått många olika samlingsnamn beroende på vad man pratar om, men ett namn för alla dessa nya typer av deltagarskapade webbplatser har blivit döpt något så enkelt som "Web 2.0". En del av Web 2.0 är den elektroniska dagboken, bloggen, som har slagit igenom stort och blivit mycket populär. År 2006 ansåg Time Magazine att den viktigaste personen var "Du" och av samma anledning så var det viktigaste ordet 2004 "Blogg" enligt ordboken Merriam-Webster.

Rapporter från hela världen, från till exempel Nya Zeeland, Peking, Kairo och USA (Hasley 2007; Wu 2006; Kaila 2006; Boyd 2008), tar alla upp ett nytt fenomen på internet. Trots Sveriges goda uppkopplingsmöjligheter så finns det väldigt lite skrivet i Sverige om just vad bloggar är och på vilka sätt de kan användas. Därför kommer denna uppsats ta upp just vad bloggar är och om de kan användas i skolan och i så fall hur.

Idag behöver man i princip ha sovit under en sten de senaste åren eller aldrig vågat sig ut på internet för att ha missat hur stort bloggar har blivit. Det pratas om dem på TV, länkas i nyhetsartiklar och tar upp allt mer tid av personer i alla åldrar. Visste du att enligt ny svensk statistik så säger var fjärde elev vid 15 års ålder att de har en egen blogg? Var fjärde, och det är långt många fler som läser bloggar aktivt.

Läroarbldningen har alltid legat efter med att ta del av Informations- och kommunikationsteknologi (IKT), som bloggar är en del av, men även det är på väg att ändras. Den nya läroarbldningsutredningen har lagt stort fokus på IKT. Det anses vara ett av sina fyra huvudområden som läroarbldningen behöver utveckla och bli bättre på. Men för att bli bättre på det så måste vi använda oss av det också. Frågan blir då vilka områden inom IKT som passar för skolan. Kan bloggar vara ett av dessa?

1.1. Bakgrund

Bloggar är ett nytt ämne och därför finns det inte många böcker om just vad bloggar är och om deras historia. Däremot finns det en mängd artiklar, och för att inte tala om bloggar som handlar om just, bloggar.

Även för mig själv var bloggar något helt nytt. Jag hade ingen egen blogg när jag började det här arbetet, jag läste inte bloggar aktivt och hade aldrig haft något större intresse för dem. Däremot så har jag alltid varit intresserad av internets möjligheter och hur det kan användas i skolan. Därför när det blev dags att kolla på ämnen att undersöka för mitt examensarbete i läroarbldningen föll mina blickar direkt på olika tekniska hjälpmedel man kan ha i klassrummet. Första tanken hamnade på att undersöka hur *internet-communities* eller samlingsplatser på internet för ungdomar påverkade dem och om de kunde användas i klassrummet. Men snart föll mina blickar på bloggar och den otroligt stora mängd, fram för allt engelska, artiklar det fanns om dem och deras funktion i pedagogisk verksamhet. Efter att ha sett att det var mycket mer begränsat på den svenska fronten med sådan forskning bestämde jag mig för att skriva en svensk uppsats om just bloggarna roll i skolan.

Under arbetets gång så har jag skapat en blogg om just den här uppsatsen. Detta var för att dels lära mig mer om hur bloggar fungerar men också som en utgångspunkt på internet för att kontakta andra bloggar. Intresset har varit svalt men bloggen har fått ett antal besök varje dag från andra personer än mig och även ett fåtal kommentarer om tips på andra bloggar. Adressen till bloggen är BloggOmBloggande.blogspot.com och besökare har fritt kunnat läsa versioner av mitt examensarbete även när den var långt ifrån färdig under tiden som jag skrev arbetet. Så vitt jag kan hitta så är detta första gången ett examensarbete och dess process har presenteras kontinuerligt på en blogg, åtminstone i Sverige.

Rent praktiskt har bloggen jag skapat för arbetet till viss del också underlättat arbetet genom att hela tiden göra både aktuella och äldre versioner av arbetet tillgängliga för både mig och min handledare oavsett var vi befinner oss. Även om jag inte har använt min egen blogg så mycket som jag hade kunnat för att kontakta andra bloggar så har de gånger jag prövat min lycka både gett nästan omedelbara och positiva resultat. Ett exempel är att efter jag skrev en kommentar om min blogg och mitt examensarbete på en blogg om tekniska möjligheter i skolan vid namn *Uggleblogg* så fick jag nästan direkt ett svar från bloggens författare Åsa Kronkvist. Åsa lämnade då tips med länkar till två olika projekt som jag kanske var intresserad av direkt som kommentarer på min egen blogg. Dessa två projekt finns med i större detalj i forskningsbakgrunden.

Bloggen har också medfört en viss känsla av stolthet. I efterhand kan jag känna att bloggen jag skapade faktiskt har sporrat mig att jobba lite extra för att jag sedan ska kunna uppdatera bloggen regelbundet. De insikter jag har fått från min egen blogg har jag sedan tagit med mig när jag har analyserat bloggans möjligheter för skolan.

1.2. Syfte

Syftet för den här uppsatsen är att se hur bra bloggar passar in i skolan. Det innebär att jag kommer analysera fenomenet bloggar och se vilka möjligheter som de skapar. Jag kommer också ta reda på hur många i Sverige som bloggar och läser bloggar, vilken svensk forskning som finns om bloggar samt lite om hur resten av världen ser på bloggar i skolan.

Fokus kommer hela tiden att ligga på den pedagogiska användbarheten med bloggar men uppsatsen kommer att börja i ett bredare perspektiv och först introducera vad bloggar är och hur stora de har blivit. Tanken med hela arbetet är att det dels ska vara intressant att läsa och dels ge en bra, tydlig och genomgripande förklaring till om och hur man kan använda bloggar i skolan för en eventuell pedagog som läser det här.

Bloggars effekter på unga kan tas upp utifrån en rad olika aspekter. Två av dem som finns vanligt förekommande i olika litteratur är hur elevers språk påverkas och hur bloggar relateras till elevernas identitetsskapande. Dessa är dock inte det primära syftet för den här uppsatsen. Det primära syftet är istället att undersöka hur bloggen används i elevers vardag när de interagerar med samhället och övrig media och hur denna interaktion kan passa in i skolans undervisning.

I denna text tänker jag också försöka beskriva och få fram hur många som bloggar och läser bloggar i Sverige. Samt försöka svara på följande frågeställningar.

Kan bloggar användas i undervisningen i skolan och i så fall hur? Hur ofta läser elever bloggar? Hur ofta har eleverna en egen blogg som de skriver? Hur pass mycket litar elever på bloggar?

1.3. Metod

För att bedöma och utforma empirin så har jag i den här uppsatsen använt mig av Staffan Larssons *Om kvalitet i kvalitativa studier* (2005) som fokuserar och problematiserar kring den typ av empirisk metod som den här uppsatsen använt. Det Staffan Larsson menar är att det första man måste tänka på i en undersökning är vilken förståelse man har innan man börjar göra undersökningen. Detta då ens förståelse kommer påverka allt ifrån resultat till utformning av intervjuer (Larsson 2005 s. 18). Den här uppsatsen har nästan enbart fått förståelse från de uppsatser och artiklar som presenteras i forskningsbakgrunden då jag själv i princip var som ett oskrivet blad när det kom till bloggar innan jag började det här arbetet. Jag har hela tiden strävat efter att få in så många aspekter av bloggar som möjligt. Jag har försökt att vara så neutral i antaganden om vad bloggar är ändå fram till diskussionskapitlet och sammanfattningen i slutet av uppsatsen.

Något annat som Larsson (2005 s. 29) nämner är en teknik som han kallar för *triangulering* och som varit mycket användbar i att få fram slutsatser från empirin i det här arbetet. Kort sammanfattat innebär detta att många olika källor som sammanstämmer innebär större validitet. I det här arbetet har det inneburit att enkäten i empirikapitlet är jämfört med resultaten från statistik från hela Sverige. Det var mycket tydligt att enkäten i de jämförbara frågorna var mycket nära det resultat som de statistiska rapporterna kommit fram till för hela Sverige. Rapporterna kommer från World Internet Institute, Medierådet och SCB. Då enkäten var nära i de jämförbara frågorna och det har lagts ner mycket tid på att få de andra frågorna så lätta att förstå som möjligt för eleverna så bör resultaten från hela enkäten, även de icke jämförbara, ha en hög tillförlitlighet. Detta kan dock inte säkerställas förrän fler studier och undersökningar om samma ämne genomförs.

1.3.1. Genomförande

Rent konkret så är det empiriska kapitlet uppbyggt med en förstudie som en enkät med först allmänna frågor kring hur många av elever som läser bloggar eller har en egen blogg. Enkäten går sen mer in detalj på varför de läser bloggar och om de någon gång använt dem i skolan. Efter att ha samlat in ytterligare forskningsbakgrundsmaterial så gjordes också semistrukturerade intervjuer med några elever en och en. Detta gjordes för att få exempel från eleverna på vad de tyckte om bloggar i skolan, om de själva skulle vilja se bloggar i skolan och hur i så fall det skulle kunna fungera. Enkäten och intervjufrågorna finns bifogade som Bilaga 1 och 2. I början av empirikapitlet står det mer i detalj om vilka skolor som besöktes och vilka elever som intervjuades och varför just de valdes ut.

Enkäten gjorde för att först få ett eget grundläggande intryck av hur stor kontakt elever i olika åldrar hade av bloggar. Tillsammans med trianguleringen nämnd tidigare blev enkäten sedan också värdefull för mitt empirikapitel. De mer djupa semistrukturerade intervjuerna gjordes för att låta några elever tänka fritt för att få exempel på hur elever kan tänka om bloggar och vilka åsikter de har om att ha bloggar i skolan. Både enkäten och intervjuerna har känts mycket relevanta för uppsatsens utformning både när den planerades och även i efterhand när empirin har analyserats med hjälp av forskningsbakgrunden.

1.3.2. Etiska överväganden

Under hela arbetes gång har extra försiktighet lagts på att dölja alla namn och platser som undersökningarna har gjorts på. Detta dels då jag redan i arbetes början förstått att många elever vill hålla det hemligt att de har en egen blogg för sina kamrater då de skriver mycket personliga reflektioner. Jag förstod också att om någon annan elev förstod att deras kompis skrev en blogg eller till och med fick reda på namnet eller adressen till den bloggen så kunde det innebära allt ifrån en pinsam situation för eleven till ett hemskt minne för hela livet. I början av arbetet fick jag också höra flera historier om elever som blivit trakasserad för saker de skrivit på vad de trodde privat på en blogg. Därför vet enbart jag själv vilka skolor som enkäten och intervjuerna gjordes på och endast jag har handskats med elevernas enkäter och intervjuer.

Ett problem uppstod mellan övergången från enkäten till intervjuerna. Jag trodde att jag skulle behöva ha namn på elevernas enkäter för att se vilka som hade någon uppfattning om

vad bloggar var för att sen kunna veta vilka som jag sen skulle intervjua enskilt. Jag var rädd att elevernas namn på enkäterna skulle innebära att de blev oroliga för vem som läste deras enkäter och därför var jag extra noggrann med att förklara att endast jag skulle läsa dem och varför jag önskade att de skrev sina namn. Nu visade det sig att jag inte behövde elevernas namn på enkäterna. Detta då det var mycket vanligt att gymnasieelever bloggade och att beslutet att ha med deras namn tyvärr var en onödig riskfaktor ifall om någon annan skulle ha fått tag på enkäterna. Intervjuerna gjordes helt anonymt i ett avskilt rum där eleverna kunde känna sig helt säkra på att endast jag skulle få höra vad de hade att säga.

2. Forskningsbakgrund

Internets karaktär är i sig kommunikativ, då man använder det både till att ta till sig information men också för att dela med sig av sina egna åsikter. Tillsammans så diskuterar användare av internet en nästan oändlig mängd ämnen och intressen. Det här kapitlet är uppbyggt så att det förklarar vad bloggar är och hur de fungerar genom att först förklara bloggans historia. Därefter så beskrivs mer vilka effekter som har kommit av bloggen samt till slut bloggans effekter i skolmiljö.

2.1. Internet och WWW

Bloggar är precis som det mesta annat en produkt av historien. För att förstå vad bloggar är så måste vi också förstå vad som ledde fram till bloggarna och vilka förutsättningar som krävdes. I det här arbetet står det klart att internet och möjligheten för datorer att lätt kommunicera med varandra var det som kom först, men sedan blir allt som uppfinns på internet allt mer sammankopplat och det är svårt att se vad som inspirerade vad. Det verkar snarare som att alla typer av nya idéer för vad internet kan användas till inspirerar varandra att hela tiden pröva på nya saker, och se var gränsen går för vad internet kan användas till.

Enligt *Inventing the Internet* av Janet Abbate (2000) så började från 1992 till 1995 det vi kallar World Wide Web (här efter WWW), ett lätt sätt att få fram information från internet på sin datorskärm, att bli allt vanligare. Efter 1996 fram till 1998 så började skolor och företag att se internet som en nödvändighet och började lägga upp webbsidor med information om sin verksamhet. Ville man komma i kontakt med dem så fanns där ett telefonnummer på deras webbsida, eller en e-mail adress man kunde använda. Men fortfarande var internet inte mycket mer än en reklamplats eller informationskälla för personer att besöka (Abbate 2000 s. 216).

Under senare 1990-tal så började datorer och internetuppkoppling där hemma och för elever och studenter på skolor bli allt vanligare och personer kunde nu lägga upp sina egna webbsidor, chatta och dela med sig av musik och filmer. Informationsutbytet från en person eller dator till en annan blev snabbt till grupper av personer som ville organisera sig och kunna diskutera olika saker tillsammans. Även trots att de hade funnits tillgängliga långt tidigare så började de första diskussionsforumen bli allt populärare runt millennieskiftet och

strax därefter så kom först de sociala webbsidorna och sen det som vi nu kallar för Web 2.0 (Wikipedia 2009, Abbate 2000).

2.2. Web 2.0

Web 2.0 är ett försök att dra ett streck i sanden för att dela upp WWW's historia i två delar, det som varit tidigare och det som händer nu. Web 2.0 är varken entydigt eller enkelt att definiera men kort kan man säga att det är ett nytt sätt för hur WWW används till att interagera användarna i webbsidorna de besöker. Web 2.0 blev känt efter en konferens av företaget och idégruppen O'Reilly Media år 2004. Tim O'Reilly, grundaren av detta företag, beskriver Web 2.0 först som idén av att ta till vara på de möjligheter internet ger istället för att försöka anpassa internet till en redan existerande arbetsmodell. Till slut så sammanfattar han Web 2.0 kort och gott som "Kämpa inte mot internet"(min översättning) (O'Reilly 2005).

Som en jämförelse kan man säga att läsa det här examensarbetet i pappersformat eller som en PDF-fil är det gamla sättet som webben var uppbyggd på. I ett "Examensarbete 2.0" så skulle läsaren kunna lämna kommentarer direkt i realtid till författaren, samtidigt som den kan diskutera med personer som läst arbetet tidigare och som läser arbetet just nu. Examensarbetet skulle kunna innehålla bilder, filmer och text som direkt hade kunnat uppdateras framför läsarens ögon. Källhänvisningar hade kunnat visas upp bara man höll markören ovanför dem. Just nu läser ni antagligen detta examensarbete i pappersform eller från en dokumentfil men hela det här arbetet har hela tiden lags upp på min blogg 'BloggOmBloggande.blogspot.com'. Under arbetets gång har besökare fritt kunnat läsa bloggen och lämna kommentarer, även när den var långt ifrån färdig, i ett försök att själv pröva på lite av webbens möjligheter.

Många menar dock att Web 2.0 inte innehåller något nytt i sig utan fortfarande bygger på det som redan fanns när WWW introducerades. Skaparen av WWW, Tim Berners-Lee, menar i en intervju gjord av Nate Andersson att det inte finns någon som är säker på vad Web 2.0 är, om det är något över huvud taget eller om det bara är ett ord för något som kommer snart. Han menar att man kan lugna sig med att använda termen Web 2.0 tills det är allmänt accepterat just vad den betyder (Andersson 2006).

2.3. Bloggar

Min uppfattning är att bloggarna är en del av Web 2.0 och härefter kommer jag se bloggar som just detta och som en typ av internetdagbok som uppdateras kontinuerligt och där de nyaste inläggen hamnar överst. Det finns en mängd olika webbsidor som erbjuder gratis plats för en användare att skapa en blogg och bloggar behöver inte nödvändigtvis vara en personlig dagbok utan kan ha en rad olika syften. Några av dessa syften kan vara för företag att presentera sina produkter, för privatpersoner att diskutera nyheter eller för flera personer att utbyta idéer med varandra.

Mark Brady (2005) går igenom vad bloggar är och deras historia. Han börjar med att säga att det engelska ordet *blog* kommer från ordet *weblog* och är alltså från början alltså tänkt som en slags logg som man för på internet. Denna logg hade inte behövt vara egna personliga åsikter men har allt senare nästan enbart utgjorts av detta. I detta sammanhang kan det också vara lämpligt att nämna den första person som skapade den typen av blogg som vi ser idag, John Barger. Han är författare och också den person som kom på själva ordet *weblog* 1997. En annan person delade sedan upp ordet i *we blog* och två år senare började ordet *blog* kort och gott användas både som substantiv och verb i engelskan (Brady 2005 s. 6). På svenska använder vi ordet *blogga* som verb och beskriver alltså själva handlingen att skapa eller uppdatera sin egen blogg. Det finns inget specifikt verb för handlingen att läsa bloggar.

Då en blogg per definition finns på internet och alla använder sig av samma typ av webbsida så kan man se samtliga bloggar som en del av en gemenskap. Denna gemenskap har blivit döpt till bloggsfären. Bloggsfären har också kommit att ses som ett namn på den allmänna opinionen bland bloggarna på internet. Denna sfär har nu blivit gigantisk och har gått från bara något fåtal bloggar till över 110 miljoner bloggar 2008, och då har man haft svårt att räkna med de kinesiska bloggarna, som är runt 70 miljoner (Helmond 2008). Det verkar nu 2009 vara nästan omöjligt att ta reda på hur många bloggar som finns, helt enkelt för att det inte finns något säkert sätt att mäta antalet bloggar på och för att ingen vågar sig på en uppskattning.

Förutom att bloggar uppdateras kontinuerligt och att de nyaste inläggen hamnar längst upp i bloggen så finns det en del andra funktioner som är typiska för en blogg och som är en av anledningarna till att bloggar har blivit så populära. Den första är den *hyperlänk* som helt enkelt är den, ofta klassiskt understruken, text som när användaren klickar på den tar den till

en annan webbplats. Bloggare är ofta duktiga på att med en *hyperlänk* hänvisa till den plats där de fått sin information ifrån. Att länka till ett specifikt inlägg en viss annan blogg har skrivit om kan vara besvärligt då bloggar uppdateras hela tiden. *Permalänk* underlättar detta genom att längst ner i varje blogginlägg ha en länk till just det specifika inlägget på bloggen. Hänvisar man till denna länk behöver man inte vara orolig för att hänvisningen till ett visst inlägg ska hamna fel. *Traceback* visar sedan för den hänvisade bloggen att den har blivit länkad till av andra bloggar. Alla dessa delar hjälper bloggar att vara mycket mer sammankopplade med varandra och skapa nätverk.

Till sist har vi *RSS* som är en ström med den information som finns på bloggen, utan själva utseendet på bloggen. En person som har åtkomst till en viss *RSS* får därför bara själva texten från bloggen som den prenumererat på. Sedan kan denna person pussla ihop flera olika *RSS:er* på olika sätt, eller lägga dem tillsammans i en stor ström och därmed kunna läsa vad som sägs på alla de olika bloggarna, utan att behöva besöka varje enskild blogg.

Det finns nu en mängd olika gratis bloggportaler där vem som helst kan registrera sig och börja skriva en blogg på bara några sekunder. Några av de vanligaste är Blogger, WordPress och LiveJournal. I och med att bloggar är gratis, lättillgängliga och lätta att använda så skulle man kunna dra en parallell för hur bloggarna påverkar informationssamhället med vad tryckpressen gjorde på 1450-talet. Vem som helst kan bli en publicist med en egen åsikt och det är nu långt ifrån säkert att en vanlig nyhetssida ska komma upp som första alternativ vid sökning på en viss nyhet. Detta innebär att de traditionella tappar medierna sitt grepp om mediarummet allt mer eftersom bloggarna blir allt fler och mer populära.

2.3.1. Bloggar och samhället

Det är mycket svårt att undgå bloggar när man är ute på internet. De kommer upp när man söker i sökmotorer, de finns länkade på en mängd olika webbsidor och nyhetssidor har nu ofta bloggkommentarer till sina nyhetsartiklar. Det innebär att nyhetssidan antingen automatiskt visar blogginlägg som handlar om nyheten eller låter bloggare själva knyta ett blogginlägg till nyheten.

I många av de stora nyheterna världen över så har bloggare allt oftare haft en stor betydelse för hur och vilken information som kommit fram. Nedan kommer enbart tre

exempel i en trend som har blivit mer lag än undantag att presenteras. Den första är DrudgeReport.com, en blogg som var den första med att avslöja Monica Lewinskys affär med dåvarande amerikanska presidenten Bill Clinton (Drudge Report 2002). Irakkriget 2003 är ett av de första krig som i realtid rapporterades av oberoende bloggare inifrån landet som blir attackerat. Bland annat så kunde bloggen *Where is Raed* följa på internet-tv när bombplanen lyfte från Turkiet för att sen sex timmar senare beskriva förödelsen i Bagdad (Salam 2003). Mer nyligen så har rapporteringen från det politiska läget i Thailand blivit rapporterat mycket snabbt av mängder av thailändska bloggare. Dessa bloggar är oftast snabbare på att rapportera ny information och kommer ofta mycket närmre händelsernas centrum.

Det finns dock en mängd nackdelar med att bloggar är så lätta att skapa. Det kan vara mycket svårt att kontrollera att en blogg eller den som skriver bloggen är vad den utger sig för att vara. Om exempelvis jag skapar en blogg med namnet Fredrik Reinfeldt och utger mig för att vara statsminister så är det nog inte många som tror på mig, men det blir snabbt mycket svårare att avgöra om jag hittar på ett helt nytt namn och utger mig för att vara professor i ekonomi. Läger jag sedan till en bild på en äldre man längst upp på bloggen och börjar skriva en mängd artiklar med nya slutsatser om nationalekonomi så skulle nog en hel del kunna bli lurade.

Lindqvist och Thorslund (2008) fortsätter på det här problemet genom att först se det som en fördel för ungdomar att träda in och pröva nya roller. Problemet som de ser det är att ungdomar i den, kanske äldre, roll som de skapat kan komma i kontakt med saker de varken förstår eller tycker om och sedan kan få svårt att prata om det de har sett (Lindqvist och Thorslund 2008).

2.4. Internet och ungdomar

Medierådets rapport för mediavanor beskriver år 2008 som något av ett paradigmskifte. Den visar på att 2008 är det första året som datorn har gått om TV som den vanligaste mediabäraren i ungas, 12 till 16 år, egna rum. Detta då TV blivit allt ovanligare, från 2006: 52 % till 2008: 45 %, och då datorn har blivit vanligare. Varannan person i åldern 12 till 16 hade 2008 en egen dator på sitt rum och 62 % använde internet varje dag i Sverige (Medierådet 2008).

Med detta paradigmskifte börjar många forskare nu leta efter olika ord att beskriva något som de ser som en ny generation av ungdomar. Danielsson (2007) summerar några av de olika benämningar som olika forskare har använt som; ”Electronic Generation”, ”Net Generation”, ”Digital Natives”, ”Millennials” och ”Homo Zappiens” (Danielsson 2007 s. 11).

En av dessa, ”Digital Natives”, kommer från början från Prensky (2001) som skrivit mycket om ungdomars internetanvändning men har efter att Danielssons rapport skrevs ändrat sina åsikter om att dela upp folk i olika generationer. Han menar nu att även om det var intressant tidigare att analysera hur olika personer relaterade till den digitala åldern så är det nu viktigare att se att i detta århundrade så kommer alla att ha växt upp i en digital ålder och frågan är nu snarare hur framtiden kommer att se ut (Prensky 2009). Det ser onekligen ut som om att internetforskningen snart får ta ett nytt steg och överge frågan vad internet i motsats till inte internet innebär och istället börja fråga sig vad internet kan användas till nu när det finns överallt i samhället.

2.4.1. Statistik över nya internet-vanor

Det följande kapitlet kommer presentera hur många som bloggar och läser bloggar i Sverige. Kapitlet är mycket detaljerat och presenterar många olika siffror och kan därför vara jobbigt att läsa igenom. Om statistik inte intresserar dig särskilt mycket så rekommenderar jag att endast ta en titt på bilden två sidor framåt och sen läsa sammanfattningen sist i detta kapitel och därefter gå vidare till kapitel 2.4.2.

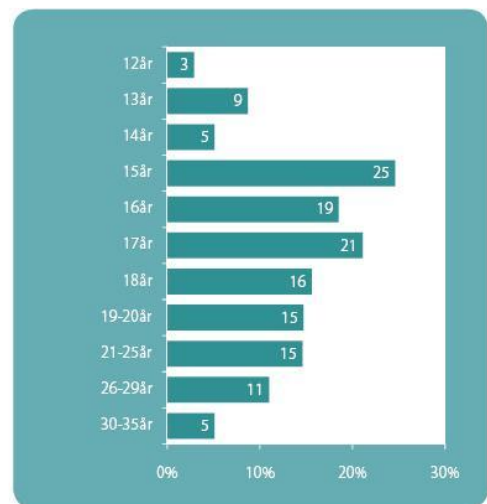
I denna digitala ålder så blir det också allt vanligare att ungdomar skapar och lägger upp egna bilder och texter på internet. En blogg är såklart en typ av sådan text men även om det finns viss statistik på hur mycket eget material ungdomar lägger ut på internet så har det först väldigt nyligen, det senaste året, kommit statistik från Sverige om hur många unga som bloggar. För ungas medievanor är Medierådets rapport *Ungar och Medier 2008* mycket utförlig, men specificerar inte bloggar som kategori. Statistiska Centralbyrån (här efter SCB) tar upp både läsa och underhålla bloggar i *Privatpersoners användning av datorer och Internet 2008*, men går inte in noggrannare på åldern mer än gruppen 16 till 24 år. World Internet Institute (härefter WII) har på samma sätt åldrarna 16 till 25 i rapporten *Svenskarna och Internet 2008*. Men Findahl som skrev den rapporten för WII har även skrivit en rapport som heter *Unga svenskar och Internet 2008* just om ungdomar där han delar upp svaren på

varje åldersgrupp. Denna rapport är dock helt ny och har inga tidigare uppgifter att jämföra med. Det finns också lite mer specifika undersökningar från andra länder, till exempel Pew Internet & American Life project (härefter *Pew*) från 2007.

I Medierådets rapport från 2008 så anger de att det är hela 19 % av unga 12 till 16 år gamla som har lagt ut texter eller bilder, vilket är den kategori som bloggar kommer närmast bland Medierådets svarsalternativ. I deras rapport får de tillfrågade välja endast fem alternativ som de sysslar med på internet och en femtedel av alla tillfrågade svarar att lägga upp bilder och texter på internet är en deras primära aktiviteter på internet vilket är en hög siffra. Vad som är mycket intressant är också att i Medierådets rapport från 2008 så är föräldrars aktiviteter på internet också kategoriserade. Här har Blogga fått en separat kategori från Lägga ut texter och bilder, och det är betydligt fler föräldrar som bloggar, 11 %, än de som lägger ut texter, 3 % (Medierådet 2008). Frågan är vilken skillnad det hade blivit om kategorin Blogga hade funnits för unga också.

Medierådet har varken statistik för varje ålder eller för äldre ungdomar 17 och 18 gamla och det kan vara svårt att sätta sig in i hur en ungdom definierar ”lägga upp en text”. Dessutom så finns det med säkert de som enbart sysslar med att lägga upp bilder på internet och aldrig skriver texter. Därmed så kompletterar rapporten från *WII Svenskarna och Internet 2008* Medierådets statistik på ett bra sätt då de specificerar speciellt gruppen 16 till 18 år och säger att i den gruppen så är det samma siffra, 19 %, som har en egen blogg. Den är också mer att lita på då den anger bloggar och inte allmänt skapade av texter och bilder. SCB kompletterar också delvis Medierådets siffror och säger att antalet personer som har en blogg i gruppen 16 till 24 år gamla är 15 %, vilket i princip är samma som WIIs 16 % för gruppen 16 till 25. Därefter så sjunker snabbt siffrorna allt eftersom ålderskategorierna stiger. I SCBs grupp 25 till 34 är det endast 8 % som har en egen blogg och i åldrarna 35 till 44 är det 3 % (Medierådet 2008, SCB 2008, Findahl 2008 I).

För att se exakt när det blir vanligare att man har en egen blogg, vilken ålder som är vanligast och när det blir allt mer ovanligt så har WIIs rapport *Unga svenskar och Internet 2008* utmärkta uppgifter. Till höger finns en bild som visar på hur många procent i en viss ålder som har en egen blogg. På bilden kan vi tydligt se hur det just vid femton års ålder blir väldigt populärt att skapa en egen blogg, hela 25 % har en blogg vid den åldern. Sedan håller sig siffran hög, vid 16 och 17 år också för att senare bli allt lägre ju äldre man blir. Varför bloggar är populära i just de här åldrarna är svårt att säga men det är i det senare högstadiet, tidiga gymnasiet som de flesta unga börjar skapa sin egen identitet. Själva identitetsskapandet är dock ett kapitel i sig och det kommer denna uppsats inte gå in på i detalj (Findahl 2008 II).

Figur 1: Andelen av internetanvändare i olika åldrar som har en egen blogg (Findahl 2008 II).

Även om rapporterna från WII och SCB är bra på ge en bild över hur många unga som har en egen blogg så har ingen av dem någon information om hur många unga som lagt upp eller läst texter eller bloggar från tidigare år. Men Medierådet har haft sin kategori om unga som lägger upp texter och bilder på internet i sina tidigare rapporter från år 2006 och 2005. Enligt dem så var det bara 8 % 2006 och 9 % 2005 unga som lägger ut texter och bilder på internet. Men 2008 blev det en väldigt stor ökning i det egna skapade materialet, då är det hela 19 % som har lagt ut texter eller bilder, vilket är mer än en fördubbling bara förra året (Medierådet 2008).

När det kommer till att se hur många unga som *läser* bloggar så blir det svårare. Förutom Medierådet, WII och SCB finns det väldigt lite statistik på hur unga använder internet och ingen av dessa rapporter anger riktigt specifikt hur många unga i åldern runt 12 till 18 som läser bloggar. Vad som dock är säkert är att trots att det är ett stort antal som har en egen blogg så är det ännu fler som läser olika bloggar både aktivt och sporadiskt.

SCB får fram att 54 % av männen och 64 % av kvinnorna i gruppen 16 till 24 år läser bloggar på internet. Det är också nästan samma siffror som undersökningen av de äldre från WII kom fram till. Enligt dem så läser 52 % bloggar i åldern 16 till 25. Deras undersökning

går också in lite mera i detalj och delar upp denna åldersgrupp i åldrarna 16 till 18 och 19 till 25. Bland de mellan 16 till 18 år var det hela 59 % som läste bloggar men det finns dock ingen könsuppleddning på just den här specifika åldersgruppen. Tyvärr så finns det inte heller några siffror på hur många som läser bloggar i undersökningen av de yngre från WII. Vad som är intressant här är dels att kvinnor är överrepresenterade när det gäller att läsa bloggar men också att mer än varannan ungdom läser bloggar, kanske till och med ännu fler bland de riktigt unga.

Pew Internet & American Life project (Lenhart 2007) har gjort en undersökning år 2006 om ungdomar och hur ofta de skapar digitala verk och texter. Deras jämförbara statistik från USA skiljer sig inte mycket från Medierådets undersökningar i Sverige samma år. Dock så anger Pew åldern 13 till 17 år för unga samt fokuserar på de ungdomar som har internet i deras undersökning medan Medierådet använder åldern 12 till 16 år och fokuserar på samtliga ungdomar i undersökningen. Bland annat så anger båda rapporter att 93 % av ungdomarna i undersökningen använder internet. Båda rapporterna jämför med tidigare resultat, Medierådet jämför sin rapport från år 2006 med den från år 2005 och Pew sin rapport från år 2007 med den från år 2005 (Medierådet 2006, Lenhart 2007). Vad som är intressant med Pews rapport är att det finns en mycket stor mängd information om hur ofta ungdomar har en blogg på internet, vilka det är som bloggar och vilken bakgrund de har.

Både Medierådet och Pew har båda kommit fram att det är mycket vanligare att flickor bloggar än pojkar. Rapporten om unga från WII har inte några uppgifter om kön och det finns främst bara äldre tillfrågade i rapporterna från SCB och den med alla åldrar från WII. Medierådet säger att det är 20 % flickor och 6 % pojkar som lägger upp texter och bilder och Pew har intressant nog exakt samma siffror för bloggande, att det är femton procent mer flickor än pojkar som gör det. Men de har mycket högre siffror för USA, 35 % av tjejerna bloggar och 20 % av killarna. Detta då de anger att det är mycket vanligare med bloggande i USA, hela 28 % av ungdomar ska ha en egen blogg enligt dem, en ökning från 19 % 2004. Tjejerna stod för nästan hela ökningen. Båda undersökningarna kommer också fram till att det är mycket vanligare att unga skapar material på internet än att vuxna gör det (Medierådet 2006, Lenhart 2007).

Förutom att ta upp hur många som har en egen blogg så går Pew in mer noggrant angående vilka det är som bloggar i USA och hur många som läser bloggar. I rapporten

kommer de fram till att nästan hälften av alla ungdomar läser bloggar, vilket har ökat från 2004 då det var 38 %. Vad som också är mycket intressant är hur Pew analyserar de som anger att de bloggar djupare efter vilken familj de kommer ifrån. Denna analys gäller för USA och även om man inte kan dra några slutsatser för hur det ser ut i Sverige så är det intressant att se hur det ser ut i andra länder där det finns mer detaljerad statistik om ungas bloggande.

Pew ser ett tydligt samband att bloggare oftare kommer från låginkomsttagare och har separerade föräldrar, vilket de dock inte fann i undersökningen från 2004. 35 procent av de som kommer från ett hushåll med under 50 000\$ i årsinkomst bloggar jämfört med 24 % som kommer från ett hushåll med en årsinkomst över det. De ser också att det är mycket vanligare att man som bloggare bor i ett hushåll med en ensam förälder, 42 %, än att ens föräldrar är gifta, 25 % (Lenhart 2007). Att komma fram till någon allmängiltig slutsats av detta är mycket svårt, men en tänkbar slutsats skulle vara att om man inte tar ett stabilt äktenskap och pengar för givet så har man också mer att blogga om.

Till sist har Pew några allmänna slutsatser också som de presenterar. De fann att det inte fanns ett direkt samband mellan bloggar och sociala nätverk på internet men personer som är aktiva på de sociala nätverken har en större tendens att läsa eller hålla en egen blogg. De fann också att de flesta texter, bilder och filmer som ungdomar lägger upp på sin blogg får kommentarer tillbaka och därmed oftast skapar en dialog (Lenhart 2007).

Som en sammanfattning för Sverige kan man säga att bloggande blir mycket vanligare snabbt, att flickor bloggar mer än pojkar och att ungas bloggar oftast får kommentarer tillbaka vilket skapar en dialog mellan olika användare och bloggar. Sammanfattningsvis så kommer alltså allt fler unga att växa upp med bloggar som en naturlig del av sin internetanvändning.

2.4.2. Forskning på nya internet-vanor

Även om det nu finns en del svensk statistik om bloggar så finns det knappt ingen svensk forskning på just detta ämne. Men det finns en hel del som skrivit om chattar och internetkommunikation som har funnits lite längre. Martin Danielsson menar att det mesta tyder på att ungdomar inte använder internetkommunikation, i det här fallet chat, till att kommunicera kring något speciellt ämne. De gör det istället för själva kommunikationens skull, för att testa olika metoder att ta kontakt och för att visa upp sig och skapa en identitet (Danielsson 2007 s. 19).

Danielsson går också vidare och diskuterar något som ligger närmare till bloggarna, nämligen den personliga webbsidan. Han menar att den personliga webbsidan finns främst för ungdomar att kunna definiera sig själva vem de är. Det görs bland annat genom presentation av värderingar, intressen och idoler. Webbsidan fungerar också som ett virtuellt jag och ytterligare ett område där ungdomen kan skapa sin egen identitet (Danielsson 2007 s. 21-22).

Bloggar påminner mycket om en personlig webbsida, så mycket att det till och med att det ibland kan vara svårt att säga vad som är en blogg och vad som är en vanlig hemsida. Däremot så tar en blogg som en kontrast till chat istället upp ett specifikt ämne. Det finns ingen statistik på detta men det räcker att man har kollat igenom vilka bloggar som finns för att se att de flesta handlar om författarens liv. Många bloggar handlar också om hobby, politik, nyheter och intressen.

2.5. Faror och fördelar

Vad som nästan alltid kommer efter diskussionen om hur mycket tid ungdomar spenderar på internet är vilka effekter denna vistelse har. Martin Danielsson (2007) hänvisar till David Buckingham (2006) som beskriver attityden till ungdomars internetanvändning som helt uppdelad i två läger inom forskningen. Ett läger som ser enorma möjligheter med internet och ett läger som ser internet som något som är mer eller mindre farligt och skadligt för barn och ungdomar. Det finns också olika åsikter om vilka effekter internet ger där ena sidan ser hur internet som metod är mer personligt anpassad, mer frigjord och gör studenterna bättre informerade, mer demokratiska, mer fantasifulla och mer socialt ansvarstagande. Den andra sidan ser nästan den totala motsatsen med risker för våldsamma beteenden som ger allt mindre sociala ungdomar som får sämre fantasi och sämre skolresultat (Buckingham 2006 s. 76, Danielsson 2007 s. 11).

Marc Prensky medger också att det finns kritik mot att nästan enbart se fördelar med internet, vilket han kan hålla med om att man ska vara försiktig med, men han menar också att kritik mot nya medier har det alltid funnits. Som exempel nämner han att till och med Socrates var kritisk till att skriva ner saker då han ansåg att skrivandet försvagade minnet. Istället för att vara negativt inställd till internet och den nya tekniken så ser Prensky istället hur allt ifrån internet till videospel utmanar oss kognitivt och därmed också utveckla vår kognitiva förmåga (Prensky 2009 s. 6).

Danielsson ser också saker som tyder på att internets potential inte används fullt ut, bland annat då det har blivit en klyfta mellan internetanvändarna. Ungdomar på internet besöker endast ett väldigt snävt antal webbsidor och undviker ofta att använda de interaktiva funktioner som finns på webbplatsen. Därmed blir internet för vissa ungdomar en stimulerande, engagerande och innehållsrik resurs, medans för andra en oengagerade, snäv resurs som bara ibland kan vara användbar (Danielsson 2007 s. 17).

2.6. Bloggar i skolan

Danielsson frågar sig också varför de personliga webbsidorna inte används mer i skolan. Han ser en poäng bland annat med att motivera eleverna att skriva mer genom att ge dem möjlighet att skriva för en riktig publik, mer än för bara klasskamrater och läraren. Detta menar han kunde vara både inspirerande och frigörande (Danielsson 2007 s. 22).

Nu börjar dock bloggande snabbt komma även till skolans värld. Det finns till och med ett speciellt ord för en blogg som på något sätt har med undervisning att göra, Edublogs. Att det redan finns ett ord för detta tyder på att den pedagogiska sektorn har fått upp ögonen för vad bloggarna kan göra i skolan. Men då det inte finns mycket forskning på just detta område och det inte finns någon gemensam överenskommelse kring exakt vad en edublog är för något och hur den kan användas i skolan så är Edublogs just nu inte mycket mer än ett ord.

Om vi istället kollar mer till eleverna i klassrummet så ser vi enligt rapporten för de unga från WII först att könsskillnaderna är små. Men efter 16 års ålder blir skillnaderna mer märkbara och det är främst killar som använder de aktiviteter på internet som är underhållningsinriktade, till exempel ladda ner musik och spela spel (Findahl 2008 II). Det verkar som att bloggandet och andra sociala aktiviteter på internet generellt ses mer positivt av kvinnor jämfört med män. Därmed är det viktigt att skolan ser till de sociala aktiviteterna så som bloggande om den inte missar en del av vad både män och kvinnor är intresserade av.

Detta rimmar bra med styrdokumentet Lpf94 som bland annat säger att skolan ska ”se till att undervisningen till innehåll och uppläggning speglar både manliga och kvinnliga perspektiv” (Skolverket 1994). Samt genomgripande i hela styrdokumentet att båda könen i skolan ska få komma till tals i klassrummet. Man kan nästan säga att inte ta upp den mer kvinnligt dominerande sidan av internet, det sociala, i till exempel en internetklass är att bryta mot styrdokumentet då man då inte tar upp det som tjejer generellt är mer intresserade av.

Samtidigt ska man vara försiktig med att främja stereotyper, då både män och kvinnor använder sig av sociala verktyg på internet så som att blogga. Men en internetklass som nästan enbart tog upp spel och hur man laddar ner filmer skulle vara mer riktad mot männen i klassrummet. Nu är dessa såklart två ganska osannolika exempel på vad en lektion skulle fokusera kring då den Svenska skolan mer intresserar sig för olika typer av sociala verktyg i klassrummet. Därmed har just bloggarna också en god möjlighet att passa in i det svenska klassrummet.

I andra länder har man varit med framåt med konkreta exempel på hur bloggar kan användas. I den lilla texten *The Educational Use of Blogs (aka Edublogs)* av Ray (2006) tar Ray upp några saker vad en blogg, eller edublog som han kallar det, kan användas till. Ray beskriver hur den är ett bra läromedel som passar in väl med en lärares tuffa schema. Detta då den är snabb att skapa och lätt att handskas med om man bara har lite internetvana eller går en utbildning om bloggar. Han föreslår bland annat hur man kan använda bloggen som ett kommunikationsmedel. Istället för att dela ut en massa papper så lägger man bara ut informationen på bloggen och låter eleverna själva ta emot informationen. I bloggen kan hänvisningar till andra webbsidor, nyheter och bilder göras direkt och spara tid för både eleverna och läraren. Det finns också stora fördelar med bloggen enligt Ray när det kommer till när eleverna ska arbeta tillsammans. De kan ha en blogg där de planerar, genomför, presentera och till sist utvärdera sitt arbete. Den passar utmärkt när det kommer till redovisningar då man kan göra dem mer intressanta genom att uppmuntra eleverna att dela med sig av sitt arbete till personer även utanför klassrummet (Ray 2006). Det ska också tilläggas att Ray använder konsekvent det engelska ordet *instructional* i olika sammanhang så som *instructional tool* om bloggar vilket lätt kan misstolkas som *verktyg för instruktioner* på svenska. *Instructional* betyder istället *lärande* och *instructional tool* betyder *läromedel*. Ray menar alltså att bloggar passar bra mer allmänt i olika undervisningssammanhang även om han i sina exempel främst tar upp hur de fungerar i att ge ut instruktioner (Ray 2006).

Wang (2008) har också studerat edubloggar i USA och hur de kan fungera bättre i klassrummet. Han börjar med att konstatera att bloggar redan används utbrett i undervisningen i USA och fortsätter sen på Rays slutsatser men tillägger också egna. Bland annat ser han fördelar så som att bloggar utökar elevernas lärande, motiverar dem och lär dem att lättare arbeta tillsammans. De får chansen att uttrycka idéer och får kommentarer tillbaka

från andra. Det blir också lättare att utöka lärandet från bloggar till utanför klassrummet (Wang 2008). Wang går tyvärr inte in så mycket i detalj i alla fördelar han tar upp men det utökade lärandet och motivationen kommer från att eleverna får pröva på något nytt som de förhoppningsvis är intresserade av. Att det blir lättare att arbeta tillsammans, utbyta idéer och använda bloggen utanför klassrummet kommer från bloggans möjlighet att kommas åt från en mängd olika platser samt att den sparar all den information som läggs upp.

Richardson (2006) har också gått igenom bloggar i skolan grundligt och sammanfattar de fördelar han ser främst i fyra punkter: Bloggande förbättrar det analytiska och kritiska tänkandet då skrivandet är så centralt i bloggandet. Bloggande gör eleverna mer kreativa. Bloggandet ökar det analoga tänkandet hos eleverna. Bloggar kombinerar det bästa av ensam reflektion och socialt samarbete (Richardson 2006).

Vad varken Ray (2006), Wang (2008) eller Richardson (2006) går in på specifikt, även om de alla är inne på det på olika sätt, är hur bloggen passar in i en arbetsprocess. De beskriver hur bloggen kan fungera i ett projektarbete men fokuserar tyvärr främst på hur instruktioner i början kan läggas upp och hur redovisningar kan göras i slutet av arbetet. Om det är för att de själva ser slutprodukten som viktigare än läroprocessen kan jag inte avgöra men en av bloggans stora fördelar är just att man kan lägga upp uppdateringarna hela tiden allt eftersom arbetet fortgår. På så sätt kan läraren eller andra klasskamrater följa hur det går för gruppen eller eleven i sin process och ge hjälp och rekommendationer långt innan arbetet är färdigt.

2.6.1. Problem med bloggen i skolan

Ray (2006) ser också en del problem med att ha bloggen i skolan. De två primära problemen är dels tillgänglighet och dels elevernas säkerhet. För att en blogg ska fungera effektivt i klassrummet så behöver eleverna både ha tillgång till datorer och internet i skolan och där hemma. Om det visar sig att någon i klassrummet har svårt att komma åt dator eller uppkoppling hemma så försvinner många fördelar med bloggen och internet direkt. Dessutom så kan internet vara farligt och besvärligt då det öppnar upp både eleverna och klassrummet mot omvärlden och kan bjuda in alla möjliga oövreliga kontakter med både bekanta och totala främlingar. Det är framförallt då viktigt att eleverna aldrig lägger upp någon privat information på bloggen så som efternamn, telefonnummer eller adress (Ray 2006).

Wang kompletterar också de fördelar han ser med olika problem man ska akta sig för. Han nämner tre saker, att bloggar som källa är ytterst osäkra att fastställa källan för, att bloggar som eleverna skapar lätt kan komma att bryta mot lagar om intellektuella upphovsrättigheter och att bloggar och inlägg lätt raderas och försvinner och därmed är svåra att spara (Wang 2008).

Forskaren Dunkels (2009) påpekar dock i en videointervju nyligen att rädslan för att inte våga visa upp sig på internet i sig kan vara negativt. Om vi döljer oss medvetet för att synas så lite som möjligt så kan en framtida arbetsgivare istället finna det misstänkt att så lite kommer upp vid sökning på personens namn. Dunkels menar att det viktigaste är att vi själva får bestämma vilken information om oss som ska finnas på internet. Samtidigt så påpekar hon att man nu börjar se en ny tendens bland unga människor som känner sig mycket mer bekväma med att lägga upp stora mängder personlig information om sig själva. De känner att det inte gör något om personer kan hitta filmer och bilder på dem i framtiden då bilderna bara visar upp en del av dem om hur de var just då (Dunkels 2009).

2.7. Exempel på bloggar i skolan

Även om det inte finns någon information i Sverige om hur vanligt det är att lärare använder sig av bloggar i sin undervisning och vilka resultat det får så finns det gott om en sak, nämligen exempel där bloggar används i skolan. Jag tänker ta upp två exempel för att visa hur två skolor har arbetat med bloggar på två olika sätt och vad de sen skrivit om hur det gått för dem. Dessa är två exempel som jag blivit tipsad om via min egen blogg för det här examensarbetet men det finns otaliga fler som man lätt kommer åt via en enkel sökning på internet.

I det första exemplet är det lågstadiet Bergaviksskolan i Kalmar som har låtit alla elever och alla lärare skapa var sin en blogg på bloggportalen *blogspot.com*. Alla deras bloggar finns sedan att komma åt på skolans webbsida ordnade efter vilken klass eller arbetslag man tillhör. Eleverna skriver om allt ifrån vad de gör på fritiden till vilka resultat de fick på senaste historiaprovet. Från skolans sida beskrivs projektet som ett försök att utveckla nya sätt att kommunicera på och lära sig mer om hur det blir när elever själva får välja formen och när de använder datorn. Skolan beskriver projektet som en stor succé. Alla deras bloggar finns på följande adress: <http://tinyurl.com/nu3rn9>.

I det andra exemplet så har årskurs 8 på Smedingeskolan i Kungsbacka kommun skapat en bloggportal för när de går på prao. Bloggportalen är helt enkelt en vanlig blogg som sen hänvisar till alla elevers bloggar där de skriver om sina olika praktikplatser. Portalen ligger på adressen <http://praobloggportal.blogspot.com> och har förutom en lista på alla elevers bloggar även en lista med deras samlade senaste inlägg och en stor interaktiv karta med olika små symboler för vad de jobbar med. Alice har en liten grön golfspelare som symbol och skriver om hur det är att arbeta på en golfrestaurang. Klickar man på flygsymbolen en bit till höger om Alice på kartan kommer man till Andreas som skriver om hur det är att vara på en flygplats. Personerna bakom projektet beskriver det som mycket lyckat med stort intresse från utifrån skolan och att de definitivt kommer att göra samma sak nästa år.

3. Empiri

I detta kapitel kommer forskningen från förra kapitlet användas till att dels analysera de undersökningar jag själv har gjort, dels komma fram till en slutsats i diskussionskapitlet om bloggar bör och kan användas i skolan och i så fall hur. Även om den här uppsatsen har använt sig av triangulering från andra källor så är det endast lite mer än 50 elever som gjort enkäten och endast nio som blivit intervjuade. Därför kan jag i det här kapitlet inte göra några allt för generella påståenden för hela den unga populationen i Sverige. Men enkäten och fram för allt intervjuerna ger värdefulla exempel på hur unga tänker kring internet i stort och bloggar i synnerhet. Man kan se, med jämförelse med andra större statistiska studier, att de resultat som samlats in stämmer väl överens med verkligheten.

Undersökningarna som har gjorts, och motiverats i metodkapitlet, är först en enkät till tre högstadielklasser och två gymnasieklasser och sen nio intervjuer med olika gymnasieelever. Enkäten gjordes på två skolor, en grundskola och en gymnasieskola, som ligger i två olika större städer i södra Skåne. Båda valdes då jag har haft kontakt med dessa skolor tidigare. Skolorna i sig har varken speciell profil eller demografi för att vara svenska skolor. Alla elever på samtliga skolor har internettillgång i skolan.

Jag bestämde mig för att först göra en enkät där jag skulle få lite bättre koll på hur det låg till med elevernas kontakt med bloggar på de skolor jag besökte. Enkäten var också tänkt som en förstudie för att förbereda frågorna till intervjuerna jag gjorde senare.

3.1. Resultat från enkäten

Totalt fick jag in 35 svar från högstadiet och 19 från gymnasiet. Enkäten var uppdelad så att den först hade en del med en liten ruta om vad en blogg är för någonting och sedan plats för dem att skriva namn och klass. Enkätens andra del hade mer frågor om hur ofta de är ute på internet och vad de sysslar med då. Den andra sidan av två hade enbart frågor om vad de vet om bloggar och hur mycket de använder bloggar hemma och i skolan. Underrubrikerna i den här delen (3.1) är de frågor som eleverna fick svara på. Enkäten är också bifogad som Bilaga 1 i slutet av den här uppsatsen.

Frågorna var öppna och på nästan alla frågor fanns det bara några tomma rader där de kunde skriva fritt ner sitt svar med egna ord. På så sätt blev inte svaren begränsade eller

påverkade av alternativ valda av mig. Efter svaren blev sammanställda så var det dock inte svårt att stoppa in de svar som gavs i en kategori. Redan här visade undersökningen att elevernas svar var lätta att analysera i vilken typ av svar de gav.

3.1.1. Hur många timmar spenderar du på internet varje vecka? Hur många av de du känner kopplar upp sig mot internet där hemma?

Resultaten från den första delen av enkäten visar inte upp några speciellt intressanta resultat. Gymnasieeleverna är mer på internet än högstadieleverna, de flesta från gymnasiet skrev att de är på internet 20 timmar eller mer varje vecka. Högstadieleverna skrev istället att det oftast var mellan 5 och 15 timmar varje vecka. Både gymnasieeleverna och högstadieleverna säger att alla eller nästan alla av de som dem känner har tillgång till internet hemma. Detta ligger i linje med de slutsatser Medierådet kom fram till 2008 och som står presenterade i kapitel 2.4. De viktigaste slutsatserna att dra av detta är dels att nästan alla av eleverna har internet hemma så det finns goda möjligheter att förankra skolan med hemmet via nätet. Dessutom så kan det vara en fördel att använda sig av ett medium som eleverna redan är intresserade av för att utöka det intresset till ämnen som är mer specifikt för skolarbetet.

3.1.2. Vad gör du nu när du är uppkopplad mot internet?

När det kom till vad eleverna sysslade med när de var uppkopplade så var det bara ett fåtal som valde att skriva ner blogga eller läsa bloggar, de absolut flesta valde istället att skriva, chatta, lyssna på musik eller se filmer via nätet. Så var det hos både gymnasie- och högstadieleverna. Elevernas svar var ofta samma inom de olika kategorierna men när det kom till mer detaljerat inom de olika kategorierna så var det mycket mer varierat. Till exempel så kunde många skriva att de spelade spel på internet men de spelade nästan alla olika spel. Många skrev att de surfade på webbsidor men de gav alla olika exempel på vilka sidor. Sedan fanns det också exempel som nästan alltid kom upp hos alla elever, till exempel programmet MSN inom chatt-kategorin. Vetskapen om att ungdomars intressen på internet ganska lätt kan kategoriseras ner till ett fåtal kategorier kan också hjälpa en lärare när denna ska planera något för klassrummet. Det blir till exempel lättare att antingen fokusera kring en kategori som de är intresserade av eller en helt ny som de inte har utforskat tidigare.

3.1.3. Visste du innan vad en blogg var? Beskriv med egna ord vad en blogg är för dig.

Många skriver att de inte läser bloggar men kan ändå ge flera exempel på vad de brukar handla om. De har alltså en kontakt med bloggarna men anser sig inte läsa dem förrän de aktivt följer en viss specifik blogg. Dessutom så angav alla, förutom fem högstadieelever, att de redan innan de gjorde enkäten visste vad en blogg var för något. När de sen själva får möjlighet att med egna ord beskriva vad en blogg är så har de många olika beskrivningar som dock alla stämmer in på vad en blogg är. Vissa beskriver det bara som en personlig webbsida medan andra nämner att det är en dagbok eller mer allmänt en plats där man kan lägga upp sina egna texter och bilder. Det är intressant att se att bloggar är kända av nästa alla elever, även om det är en relativt ny trend på internet. Det är också intressant att eleverna har så pass många olika synen på vad en blogg är och vad den primärt kan användas till. Det kan dock vara ett problem om en blogg ska användas i klassrummet och eleverna inte har fått tydliga instruktioner för hur de ska använda bloggen.

3.1.4. Läser du bloggar ibland? Vad handlar de om? Har du någon favorit-blogg som du läser? Vad handlar den om?

Mer än hälften, arton stycken, av de utfrågade högstadieleverna säger att de aldrig eller sällan läser bloggar. Detta är en stark kontrast mot gymnasieeleverna där endast sex av dem säger att det aldrig eller sällan händer. Sex av nitton är cirka 30 % vilket är nästan exakt samma siffra som World Internet Institute presenterar för hur många som inte bloggar i åldern 16 till 18 år. Denna statistik finns också presenterad i kapitel 2.4.1 av denna uppsats. Resultatet från enkäten stämmer alltså väl överrens med hur det ser ut i resten av Sverige. Hos högstadieleverna så säger många av dem att de följer kända personers bloggar. Gymnasieeleverna fokuserade inte så mycket på kändisar utan gav istället exempel så som att det var bloggar som handlade om deras intressen och allt möjligt.

När det kommer till favoritbloggar så är det knappt någon av högstadieleverna som nämner någon speciell blogg de följer, och de få som gör det nämner istället för namnet eller adressen på bloggen bara kort vad deras favoritblogg handlar om, till exempel spel. Gymnasieeleverna kan däremot antingen hela adressen till en viss blogg, eller kan beskriva namn eller annat sätt att få tag på bloggen. Deras exempel på favoriter är mycket svåra att kategorisera då de beskriver allt ifrån en viss kompis blogg till en blogg som handlar om olika

chokladsorter. Svaren från gymnasieeleverna när de beskriver sina favoritbloggar tyder inte bara på att de är flitiga på att besöka sina favoriter utan också att de verkar glada för att dela med sig av bloggen till andra.

3.1.5. Skriver du en egen blogg? Vet andra om att du skriver blogg?

Även på frågan om de bloggar är det vanligare att elever från gymnasiet svarar ja. Två på högstadiet och fem på gymnasiet svarar ja på att de har en egen blogg. Då det nästan var dubbelt så många högstadieelever som gymnasieelever som gjorde enkäten och det ändå var fler personer på gymnasiet som hade egen blogg visar tydligt inom vilken åldersgrupp bloggar är vanligare. Även om fem personer kanske vid första anblick bara verkar vara ett fåtal så är det i en liten grupp av bara 19 personer mer än 20 %.

Hos de yngre är det den raka motsatsen, knappt ingen skriver blogg, och de som gör det går i nionde klass. Det stämmer ganska väl med de uppgifter World Internet Institute kom fram till i sin rapport *Unga svenskar och Internet 2008*. Där visar de tydligt att det är när man är 15 år gammal, och går antagligen i åttonde eller sjunde och nionde klass, så är det ändå upp mot 25 % som har en egen blogg. Före 15 års ålder är det mycket mer ovanligt med egen blogg och efter man är 15 år och äldre så blir det sakta allt mer ovanligt. Det är fortfarande ganska vanligt i senare högstadiet och tidigare gymnasiet men sedan blir det allt mer ovanligt även här. World Internet Institutes rapport stämmer alltså till största delen väl överrens med enkäten då den visar kulmen när man har en egen blogg någonstans vid skiftet mellan högstadiet och gymnasiet. Rapporten finns hänvisad till i kaptitel 2.4.1 i denna uppsats både i text och bild. Dock så visar rapporten att det är vanligare att man börjar blogga något tidigare än enkäten jag gjorde kom fram till.

Det är möjligt att bloggar blir allt vanligare och att min enkät har kommit just i en period där bloggarna håller på att krypa över från gymnasiet till högstadiet. Om detta stämmer får framtida undersökningar fastställa. Kanske om några år kommer en liknande undersökning visa att allt fler använder bloggen i skolan på högstadiet och att många fler bloggar aktivt i gymnasiet. Detta då ju fler som kommer i kontakt med bloggar på högstadiet desto fler kommer sedan på gymnasiet får lust att själva starta en blogg. Det blir en ny generation som mer aktivt inte bara tar till sig internet utan även aktivt använder sig av den och själva lägger upp material.

Också när det kommer till den egna bloggen så är de som svarar på enkäten glada för att dela med sig. De berättar både för sin familj och sina vänner och klasskamrater att de har en egen blogg. En elev beskriver också att mycket folk som eleven inte känner läser dennes blogg. Detta kan eleven säkert ta reda på då många bloggar kommer med eller kan lägga till verktyg för att räkna ut hur många personer som besöker bloggen varje dag eller vecka.

3.1.6. Har du använt bloggar någon gång under din tid i skolan under någon lektion? Eller använt bloggar i undervisningen på något sätt? Vet du någon lärare som bloggar?

Bara ett fåtal av eleverna som svarar på enkäten säger att de använt bloggar i skolan. Två på högstadiet svarar att de använt dem för information till arbeten de skrivit. På gymnasiet skriver flera att deras lärare har berättat att de snart kommer att använda en blogg i skolan för att diskutera en bok. När jag tog kontakt med deras lärare som de hänvisade till så visade det sig att just den klassen jag besökte faktiskt skulle använda blogg i skolan men först senare. Detta gjorde deras lärare helt utan vetskap om att klassen skulle bli utfrågad av mig för en uppsats om just bloggar. Men senare så blev idén om att testa en blogg tyvärr uppskjuten till framtiden på grund av tekniska bekymmer. Mer utökat om detta under kapitel 4.3 som tar upp problem med att ha bloggar i skolan. Fyra elever beskriver också att de har använt bloggar som källa för fakta och argument till olika arbeten som de skrivit.

När det kommer till om bloggar har använts i undervisningen av en lärare på något sätt så blir det nej från samtliga på högstadiet och bland eleverna på gymnasiet är det endast en elev som har något svagt minne av att det kanske kan ha hänt tidigare. Det är alltså många som skriver att de läser bloggar i skolan men nästan ingen säger att de använt bloggar i undervisningen. Det är svårt att avgöra om elevernas kontakt med bloggar i just skolmiljön kommer påverka deras syn på bloggar till något tråkigt eller om det istället väcker ett intresse.

Endast en elev på högstadiet kände till någon lärare som bloggade.

3.1.7. Om du har läst bloggar, hur mycket litar du på det du läser i bloggarna?

De flesta av högstadieleverna valde att inte svara på den här frågan men bland de som svarade angav de flesta att det beror mycket på vem som skriver den. Vad som är att intressant nog så menar flera av högstadieleverna att då en blogg ofta är om en person så kan

man lita på att den personen talar sanning om sig själv. De missar alltså helt det faktum att man både kan och ofta är benägen att ljuga om sig själv, speciellt när man beskriver sig själv för personer man inte känner. Gymnasieeleverna är betydligt mer skeptiska till det som de läser i bloggarna. De flesta av dem anger att de litar lite eller inte alls på bloggar. Några av dem anger att de litar på bloggen om de vet vem som skriver bloggen och om de litar på den personen.

Även om de flesta av eleverna verkar ha koll på att det är farligt att lita på vad som står på internet och på en blogg så kan det ändå vara viktigt att nämna det för elever i takt med att fler av dem börjar läsa och använda sig av just bloggar. För bakom det kanske vackra utseendet på en blogg så finns det en person som skriver och kan man inte lita på den personen så kan man inte lita på bloggen. Vilket är speciellt svårt då det ofta är svårt att veta vem personen som skriver bloggen är. Om man tar upp om bloggar och källkritik så blir eleverna bättre rustade för nästa gång de går ut på internet och läser olika bloggar.

3.1.8. Sammanfattning av resultaten från enkäten

Det framkommer av enkäten att det finns många elever som läser bloggar, en stor del som har egen blogg men att det är ovanligt att bloggar används i skolan. Även om de flesta elever som har kontakt med bloggar kommer från gymnasiet så förekommer bloggande även i senare delen av högstadiet. Statistik från andra källor tyder dock på att över hela Sverige så är åldern ytterligare lite lägre än i enkäten som jag gjorde kom fram till. Statistiken säger att det är i åttonde klass som bloggandet börjar och inte i nionde som den lilla enkät jag först gjorde antydde.

3.2. Resultat från intervjuerna

På enkäten bad jag eleverna också ange namn och klass. Tanken med detta var att eleverna som skrev att de läste eller bloggade aktivt skulle jag sen kunna välja ut för mer riktade intervjuer. Efter att ha gått igenom resultaten så kom det dock fram att nästan ingen på högstadieskolan hade en egen blogg och väldigt få ansåg sig läsa bloggar. Efter jag gjort enkäten hade jag också kollat på mer statistik och såg att det antagligen skulle vara få högstadieelever som antingen hade en egen blogg eller läste bloggar aktivt. Jag valde därför att enbart göra intervjuerna på en gymnasieskola och då det var så pass många på gymnasiet som hade kontakt med bloggar behövde jag inte välja ut personer efter namn.

De nio elever som jag intervjuade valdes alltså ut slumpmässigt från samma gymnasieklasser som också svarade på enkäten. Intervjuerna valde jag som ett komplement till enkäten därför att jag ansåg att jag var intresserad av längre exempel på varför de bloggade eller läste bloggar samt hur de såg på att ha bloggar i skolan. Inför intervjuerna ansåg jag att runt tio elever antagligen skulle vara lagom för att få några exempel på detta och efter nio intervjuer ansåg jag att det fanns en mättnad i svaren och att inga nya exempel kom upp. Eleverna hämtades slumpmässigt in från korridorerna på skolan och det blev som så att det enbart var elever från tredje klass som intervjuades. Frågorna som ställdes är bifogade som Bilaga 2 i slutet av uppsatsen.

Av de intervjuer jag gjorde så hade de flesta ingen egen blogg men samtliga läste åtminstone några bloggar aktivt. Några gjorde redan klart innan intervjun startade att de inte gillade bloggar när jag berättade vad undersökningen handlade om. Jag valde dock att inte på något sätt sortera utan tog in alla jag kunde få tag på för intervju. Intervjuerna varade några minuter och gjordes enskilt med en person i taget.

3.2.1. Varför läser de bloggar?

Efter att ha frågat dem om de har en egen blogg och om de läser bloggar gick jag mer in på varför de bloggade eller läste bloggar. Det visade sig att eleverna ser att bloggen fyller en funktion för dem mycket beroende på vilken blogg som de läser. De som beskrev att de hade en egen blogg eller läste kompisars bloggar beskrev det mest som att de gjorde det för ett gällt skratt eller för att de gillade att hålla sig uppdaterade om vad deras vänner sysslade med. En elev som läste mycket bloggar som handlade om träning, träningsbloggar kallade hon dem för, beskriver att syftet att hon läser dem är för att få inspiration till sin egen träning. Två elever skriver att de läser politiska bloggar för att hålla sig uppdaterade över vad som händer inom politiken.

3.2.2. Hur hittar de bloggar?

På nästa fråga om hur de hittar bloggar så har de även här många olika svar. Några av gymnasieeleverna säger att de får tips från sina kompisar som de sen kollar in. Deras kompisar har också ofta en länk till olika bloggar i sitt MSN-namn. MSN är ett chat program som enkäten visade är mycket populärt bland eleverna. Traditionella medier spelar också in, två elever beskriver hur de gärna kollar in en blogg som nämnts på radio, i TV eller i någon

tidning. Även andra bloggar spelar en stor roll, då flera av eleverna säger att de kommer i kontakt med nya bloggar genom att bloggar som de redan besöker länkar vidare till nya bloggar. En av eleverna skriver också att sökmotorn Google har stor betydelse för vilka bloggar hon besöker. Det är tydligt att bloggar har blivit en del av ett stort nätverk, det nätverk som nu kallas för bloggafären, men även att de är väl sammankopplade med gamla medier så som TV och tidningar. Det verkar nästan ligga i bloggarna och de som skriver bloggarnas natur att både dela med sig men också skapa så många nya kontakter som möjligt.

När jag går in mer i detalj hur stor betydelse sökmotorer så som Google har för om de besöker en blogg så säger de flesta att de beror på vad man söker efter. Om man söker efter något inaktuellt till exempel fakta om något historiskt krig så kommer sällan eller aldrig bloggar upp medans när det är något aktuellt så är det mycket vanligt. Många av eleverna ger dock intryck av att var bloggen kommer på Google inte är så viktigt. Det verkar som att då eleverna ofta får tips från kompisar eller andra bloggar om nya bloggar så följer de hellre de tipsen än ett tips från en sökmotor som bara automatiskt visar upp resultat från ett visst sökord.

3.2.3. Vad anser de om bloggar i skolan?

När frågorna går in på skolan och bloggar så blir eleverna mer osäkra. På frågan om de använt bloggar i skolan på något sätt så kan ingen av dem minnas något konkret exempel att de använt bloggar på något sätt. På frågan om de skulle vilja se bloggar i undervisningen så är de flesta dock mycket positiva. En elev ser en fördel med att elever som inte gillar att stå framför klassen i klassrummet skulle må bättre av att använda bloggar. En annan ser bloggar som ett bra sätt för att tydligt se hur några andra tänker. En tredje elev ser det som ett bra alternativ till muntliga eller skriftliga redovisningar.

Det är dock flera elever som ser nackdelar med bloggar i skolan även om ingen av dem är uttalat negativ till dem. Två av eleverna är rädda att bloggar som metod i klassrummet kan vara orättvist då det kan gynna vissa elever som redan skriver blogg mer framför andra elever. En annan elev menar att strukturen på en blogg kan vara lite ”mysko” och kanske därför svår för vissa att förstå. Till sist så är den en elev som beskriver vad som hände en av hennes kompisar. Hennes kompis fick lägga ner en blogg då hon skrev saker om lärare och sen fick lärarna i fråga reda på detta vilket var jobbigt för både henne och hennes lärare.

Efter att ha frågat dem hur intresserade de skulle vara av bloggar i skolan så frågade jag också om de själva kunde fundera på något sätt som det skulle funka att ha dem i undervisningen. Några av eleverna kunde inte komma på något exempel eller var osäkra men några av dem hade flera idéer. Två av eleverna föreslog att man kunde använda blogg till att kontinuerligt diskutera en bok eller film som alla i klassen läser eller ser. En elev ser det som möjligt att använda en blogg till en mängd olika saker så som att skicka ut information, ordna diskussioner och ge läxor. En annan elev föreslog att man kunde göra på ett sätt som hon visste att några av hennes kompisar gjorde på en annan skola. De hade tillsammans haft ett tema på sin skola och sedan kunnat kommentera varandras arbeten. De tyckte att det hade fungerat jättebra.

Vad som är klart är att oavsett om eleverna inte verkar ha använt bloggar tidigare i skolan så kan många av dem ändå både se det som ett inslag i undervisningen och de kan också komma på egna förslag hur bloggar kan användas.

3.2.4. Hur mycket litar de på bloggar?

Till sist hade jag tre frågor om bloggar och källkritik. Jag ville ha reda på mer om hur ofta elever stöter på bloggar när de söker efter fakta, hur de ser på det som står i bloggarna och till sist om någon av deras lärare har pratat om vad man kan lita på när det gäller internet. Alla eleverna menade att det var mycket vanligt att bloggar kom upp på Google eller annan sökmotor när de sökte efter information i skolan. En elev var lite osäker först och menade att det också beror på vilket ämne man söker på och hur aktuellt det är.

När jag vill ha reda på mer om hur mycket de litar på bloggar så sa alla att de inte litar speciellt mycket på bloggar och det bror på vilken blogg det är men de hade olika idéer för hur man visste vad man kunde lita på. En elev menar att man kan lita mer på de politiska bloggarna än de som bara är personliga. En annan elev ansåg att det viktigaste var att man hade en primär källa och sedan kunde man använda bloggen som sekundär källa. En tredje elev kollade efter om det som stod i bloggen var bloggarens egna ord eller om den citerade från någon annan. Problemet här är inte att eleverna inte är kritiska mot det som står på internet, utan snarare att de inte vet hur man ska göra för att veta om det är sant eller vad som är riktigt och vad som är falskt. De verkar istället ha lagt till sig med en skepsis till allt som står på internet. Även om det är mycket bra att de är skeptiska mot internetkällor så är det

ändå ett problem då allt fler källor som uppslagsverk, tidningar och andra bra källor nu allt oftare också finns på nätet. Om eleverna inte vet några knep för hur man kolla upp källan till något så blir det snabbt svårt för dem att hitta någon pålitlig information på internet över huvud taget.

Till sist frågade jag också om någon av deras lärare någon gång tagit upp just bloggar på lektionen och diskuterat hur mycket man kunde lita på dem. Ingen av eleverna kunde komma ihåg att någon av deras lärare hade nämnt bloggar men flera av dem menade att de istället hade tagit upp allmänt om källkritik och internet. En av eleverna menar dock att det säger sig själv om bloggar och man ska lita på dem. Frågan är bara om det är så självklart. Om eleven menar att inget går att lita på så finns det gott om pärlor i bloggsfären där kända personer, som till exempel utrikesminister Carl Bildt, skriver om allt möjligt. Det finns myndigheter som har bloggar, bloggar från tidningar och från alla möjliga källor. Att dra alla bloggar över en kam som opålitliga är inte praktiskt. Att se alla som pålitliga är också inte heller praktiskt då det är mycket lätt att hitta på ett falskt namn och sprida alla möjliga lögnar på internet. Vad som behövs är undervisning i hur man tar reda på vilka bloggar man kan lita på, till exempel om personen har lämnat några kontaktuppgifter eller bilderna på bloggen är tagna av personen själv eller bara tagna från någon annans webbsida.

4. Diskussion

Genom hela arbetet har jag fortlöpande diskuterat varje uppgift jag fått utifrån forskning och min egen empiri. Därmed så kommer jag inte gå in på detalj i alla uppgifter från de två tidigare kapitlen i denna del utan använda diskussionen mer som en sammanfattning med slutsatser. Min förhoppning är att på så sätt så blir diskussionskapitlet mindre repetitivt då delar från forskningsbakgrunden och empirin inte behöver tas upp flera gånger om och om igen.

4.1. Exempel på bloggen i skolan idag

Från att vara ett närmast okänt begrepp visar det sig att det redan nu finns nästan otaliga projekt, exempel och grupper av entusiaster som utbyter tips om just bloggar i skolan. Det verkar inte finnas någon information alls om hur många som har eller använder bloggarna i klassrummet, vilket inte är underligt då bloggar fortfarande är så pass nytt.

Då svenska uppsatser, analyser och rapporter om bloggans effekter i skolan är ytterst begränsade så verkar det istället som att det är teknikentusiaster och pedagoger som är glada för att pröva nya saker som har direkt tagit bloggarna till sig. Detta istället för att vänta in något svenskt sammansatt material om bloggar i skolan eller officiella rapporter från till exempel skolverket. Det är möjligt att några av dem som använder bloggen i skolan har tagit reda på hur det fungerar för andra lärare eller i andra länder som det finns rapporter från, men det är inte mycket mer än en gissning.

Vad som är klart är att förutom den stora mängd med bloggar som handlar om skolan, tusentals bloggar som drivs av lärare och elever eller intressegrupper som har webbsidor för utbyte av idéer så är bloggen också långt ifrån obekant med det svenska klassrummet. De två exempel jag har tagit upp i kapitel 2.6 visar också att reaktionerna på att använda bloggar i skolan kan vara mycket positiva.

4.2. Egna tankar om hur bloggen skulle kunna användas i skolan

Bloggen passar bra till exempel i samhällsundervisningen då den berör aktuella händelser som de som skriver bloggar har en mycket större tendens att skriva om. Man kan använda bloggarna som en del av mediebevakningen, ta upp dem under källkritik eller använda dem under hela kursen för att skicka ut uppgifter och läxor. Nu för tiden så kommenteras de flesta

större nyheterna i både Sverige och hela världen av en mängd olika bloggar. Några exempel på sådana nyheter har redan nämnts i andra stycket i kapitel 2.3.1, till exempel Monica Lewinsky-affären som först publicerades på en blogg och Irakkriget 2003 som är det första krig som följts av oberoende bloggar både inifrån och utifrån krigszonen. Det är lätt att välja och vraka och ge exempel på vad olika personer säger om olika händelser. Oavsett vilket ämne du tänker ta upp i din klass så finns det med säkerhet ett flertal bloggar som tar upp just detta och som man kan följa. Men den absolut största fördelen är att konflikter och nyheter kan bli så mycket mer än torra fakta med hur många som dör varje dag och vilka parter som är inblandade. Genom bloggarna får händelserna en mycket mer kraftfull personlig vinkel som ett komplement till de mer oberoende källorna. Har man riktig tur kan man också hitta en blogg som eleverna kan relatera till som följer ett visst händelseförlopp. Till exempel en skolflicka i deras ålder i Teheran som skriver vad hon tycker om de protester han ser i Iran eller kanske en blogg om hur det är att vara rädd för att gå till skolan i en efterkrigszon.

Men bloggen kan passa i vilken klass eller kurs som helst. Låt eleverna själva skapa bloggar som de länkar till dig när de gör arbeten så du kan följa dem under arbetets gång. Eller använd bloggen som redovisningsmetod. Det finns mängder av olika sätt att använda bloggen på. Det är bara tekniken och fantasin som sätter gränserna just nu.

4.3. Fördelar och problem med bloggar i skolan

Under både forskningsbakgrunden och empirikapitlet har det kommit fram en mängd olika fördelar med att använda bloggar i skolan. Ofta hade också varit så att fördelar som eleverna som jag intervjuat sett också har tagits upp i forskningsbakgrunden. Ett exempel på detta är hur en elev precis som Ray (2006) ser fördelar med att läraren använder bloggen till att informera om läxor och arbetsuppgifter. Ett annat exempel är hur en elev som blev intervjuad beskriver hur hennes kompisar hade beskrivit goda erfarenheter efter i grupper jobbat kring ett tema och använt sig av bloggar för att kommentera varandras arbeten. Det sociala samarbetet mellan elever och fördelen med bloggen som samarbetsverktyg är precis detsamma som Richardsson (2006) och Wang (2008) beskriver i sina uppsatser.

I en sammanställning av vad som både kommit fram i forskningsbakgrunden och empirikapitlet så skulle jag vilja sammanfatta de viktigaste fördelarna med bloggar som;

- **Intresset.** Elever stöter ständigt på bloggar både i skolan och på fritiden. Många av dem läser eller har en egen blogg och de blir allt fler mycket snabbt. Att koppla ihop elevernas intressen och skolan förbättrar deras lärtillfällen.
- **Samarbetsverktyg.** En blogg kan lätt kopplas samman med andra bloggar och är ett smidigt verktyg för kommentarer från både pedagogen samt andra elever. Bloggar som tekniskt verktyg passar sig utmärkt för att koppla ihop många olika delar och olika gruppers arbeten samt för publicering när elevernas arbete är klart.
- **Könsfördelningen.** Män och kvinnor flitiga på att använda internet på olika sätt. Bloggar är något som kvinnor generellt är mer intresserade av. Genom att använda bloggar i undervisningen så jämnar man ut förutsättningarna för både könen att använda sig av internet.
- **Källkritiken.** Elever läser många olika bloggar men vet inte hur man kan se skillnaden mellan en bra och dålig blogg som källa. Om de får testa på att skapa en egen blogg lär de sig mer om hur bloggar fungerar och hur man kan lita eller inte lita på dem.

Det finns dock flera problem som behöver lösas för att bloggar ska kunna användas i skolan. De svåraste att överkomma här nedan;

- **Utbildning.** För att kunna använda bloggar krävs det först undervisning för lärarna i hur de fungerar och hur man skapar och handskas med en ny blogg.
- **Tekniken.** Datorer finns det numera gott om både hemma och i skolorna. Men att veta med säkerhet vilka som har tillgång till internet hemma och att få datoråtkomst till samtliga elever på skolan är fortfarande svårt på många platser.
- **Personliga integriteten.** Att uppmuntra elever att lägga ut texter och annat material på internet kan lätt leda till att eleverna oförsiktigt lägger ut för mycket information om sig själva och därmed blir kränkta.

De två sista punkterna är de två primära problem som Ray (2006) nämner i sin uppsats. Datorer kan ibland vara svåra att komma åt och bloggar öppnar lätt upp kontakter från för eleverna totala främlingar.

Det är klargjort att det finns både fördelar och nackdelar med att ha bloggar i skolan. Många av nackdelarna är svåra att komma ifrån och har man inte teknisk möjlighet så är det såklart omöjligt att genomföra en undervisning centrerad kring bloggar. Men finns det en möjlighet så finns det så gott om fördelar och intressanta möjligheter hos bloggarna att det är väl värt ett försök. Detta då den svenska skolan då möter de viktiga IKT-målen och hinner ikapp samhällets utveckling samt ger elever som växt upp i en internetgeneration en riktig utmaning.

4.4. Fortsatt forskning

Ett ständigt problem i denna uppsats har varit bristande forskning och statistik på nya internetvanor så som bloggande. Det är osäkert hur många i varje åldersgrupp som verkligen bloggar och hur det kommer sig att just elever vid 15 års ålder har en sådan otroligt stor skillnad i bloggandet jämfört med både året före och efter dem. Därmed har denna uppsats inte kunnat dra några konkreta slutsatser om just specifika åldersgrupper och bloggande, men det hade varit mycket intressant att se mer forskning på just detta. Om varför bloggande passar olika bra för olika åldersgrupper och hur det påverkar just den specifika åldersgruppen.

Statistiken om bloggande från World Internet Institute är mycket bra, speciellt deras rapport om ungas internetvanor, *Unga svenskar och Internet 2008*. Problemet är att den fortfarande är den enda som är riktigt bra. Både Medierådet och SCB är bra men tar inte riktigt upp både bloggande och unga åldersgrupper. Då rapporten från World Internet Institute bara kommit ut ett år hittills så är statistiken för bloggande i Sverige inte en linje utan endast en punkt på en graf. Det gör det mycket svårare att dra några slutsatser om vart bloggandet är på väg. När man sett tydligare vilka trender för bloggande som finns i Sverige så kommer denna uppsats behöva kompletteras. Framförallt med hänvisning till de tre primära svenska statistiska källor som jag använt mig av för att riktigt säkerställa denna uppsats säkerhet. Denna uppsats har använt som slutsats att bloggande är på väg uppåt och blir allt mer populärt och dessutom kryper allt längre ner i åldrarna. Ny statistik får bestämma om den slutsatsen var korrekt.

Det hade också varit intressant att se svensk forskning på hur bloggar påverkar dem som skriver dem. Finns det någon skillnad på personer som bloggar och de som inte bloggar? Utvecklar bloggande någon speciell egenskap hos dessa personer?

5. Sammanfattning

Det finns ett stort behov av IKT-områden som man kan använda sig av skolan för att uppfylla både de kraven skolverket ställer på skolan men också för att skolan ska kunna hänga med i teknikutvecklingen. Bloggar är utan tvekan ett sådant område som har mycket stor potential att passa in i skolans undervisning på många olika sätt om det bara finns teknisk möjlighet.

Bloggar är redan mycket populära bland unga och kommer att bli allt populärare allt som intresset sprider sig. Svenska skolan har just nu en unik chans att komma ifatt eller före utvecklingen genom att börja använda den teknik som eleverna redan har fått upp intresset för.

Bloggen kan fungera som ett kommunikationsverktyg för läraren och kan förbättra och underlätta allt ifrån elevers projekt till redovisningar. Men bristen på teknisk utrustning och utbildning om bloggar sätter dock fortfarande hinder för att kunna använda bloggen effektivt i klassrummet. Dessa hinder kan vara svåra att överkomma om de finns. Men kan man övervinna dem är bloggar väl värt ett försök.

6. Referenser

Abbate, Janet. (2000), *Inventing the Internet*. Massachusetts: MIT Press.

Anderson, Nate (2006), *Tim Berners-Lee on Web 2.0* (www). Hämtat från Ars Technica, <http://arstechnica.com/business/news/2006/09/7650.ars>. Publicerat 1 September 2006. Hämtat 8 april 2009.

Boyd, Danah Michele (2008), *Taken Out of Context: American Teen Sociality in Networked Publics*. Massachusetts Institute of Technology.

Brady, M (2005). *Blogging, personal participation in public knowledge-building on the web*. Chimera.

Brown, Nicole E och Bussert, Kaila (2006), *Information Literacy 2.0 Empowering Students through Personal Engagement*. The American University in Cairo, Egypt.

Buckingham, David (2006). *The Handbook of New Media: Updated Student Version*. London, Sage Publications.

Danielsson, Martin (2007), *Ungdomars användning av nya medier*. Växjö universitet.

Drudge Report (2002), Hämtad från DrudgeReportArchives.com, http://www.drudgereportarchives.com/data/2002/01/17/20020117_175502_ml.htm. Hämtad 23 maj 2009. Publicerad 17 januari 2002.

Dunkels, Elza (2009), *Livet 2.0: Facebook kontra FRA* (www och film). Hämtat från DN.se, <http://www.dn.se/webbtv/kultur-noje/livet-20-facebook-kontra-fra-1.918686> . Publicerat 2009-07-27. Hämtat 27 Augusti 2009.

Findahl, Olle (2008I), *Svenskarna och Internet 2008*. World Internet Institute.

Findahl, Olle och Zimic, Sheila (2008II), *Unga svenskar och Internet 2008*. World Internet Institute.

Hasley, Sue (2007), *Embracing emergent technologies and envisioning new ways of using them for literacy learning in the primary classroom*. English Teaching Practice and Critique.

Helmond, Anne (2008), *How Many Blogs Are There? Is Someone Still Counting?* (www). Hämtad från the Blog Herald.com, <http://www.blogherald.com/2008/02/11/how-many-blogs-are-there-is-someone-still-counting/>. Hämtad: 10 april 2009. Publicerad 11 februari 2008.

Larsson, Staffan (2005), *Om kvalitet i kvalitativa studier*. Nordisk Pedagogik, Vol. 25.

Lenhart, Amanda och Madden, Mary och Smith, Aaron (2007), *Teens and Social Media*. Pew Internet and American Life Project.

Lindqvist, Johnny och Thorslund, Ewa (2008), *Ungas integritet på nätet*. .SE:s Internetguide, nr 5.

O'Reilly, Tim (2005). *What Is Web 2.0* (www). Hämtad från Oreilly.com, <http://oreilly.com/web2/archive/what-is-web-20.html>. Hämtad: 8 april 2009. Publicerad 30 september 2005.

Medierådet (2006), *Ungar & Medier*.

Medierådet (2008), *Ungar & Medier*.

Prensky, Marc (2001), *Digital Natives, Digital Immigrants*. On the Horizon NCB University Press.

Prensky, Marc (2009), *From Digital Immigrants and Digital Natives to Digital Wisdom*. Innovateonline.info.

Ray, Jan (2006), *The Educational Use of Blogs (aka Edublogs)*. Kappa Delta Pi Record.

Richardson, Will (2006), *Blogs, wikis, podcasts, and other powerful web tools for classrooms*. Corwin Press.

Salam Pax (2003). Hämtad från Salam Pax, <http://salampax.wordpress.com/2003/03/24/574/>. Hämtad 23 maj 2009. Publicerad 24 mars 2003.

SCB (2008), *Privatpersoners användning av datorer och Internet 2008*.

Skolverket (1994). *LpF 94*.

Wang Hong. (2008). *Exploring Educational Use of Blogs in U.S. Education*. US-China Education Review.

Wikipedia (2009), *History of the World Wide Web (www)*. Hämtad från Wikipedia, http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_the_World_Wide_Web. Hämtad: 9 april 2009. Publicerad 1 april 2009.

Wu, Chengyi (2006), *Blogs in TEFL A New Promising Vehicle*. US-China Education Review.

Bilaga 1: Enkäten

Originalenkäten var dubbelsidig och hade mer utrymme för eleverna att skriva än den som är här nedan.

Undersökning om blogg-vanor bland elever

Läs först faktarutan nedan om vad bloggar är och svara sen på frågorna nedan. Tänk på att pappret har två sidor och att du ska svara på baksidan också. Den här undersökningen är en del av en uppsats jag skriver om elevers blogg-vanor. Har du vana av bloggar finns det en chans att jag kommer ställa lite extra frågor till dig någon annan dag. Jag är mycket tacksam för att du tar dig tid att svara på mina frågor och hoppas att ni gör ert bästa att svara på dem.

Blogg är en plats på internet som innehåller hela tiden uppdaterade inlägg där inläggen är ordnade så att de senaste inläggen oftast är högst upp.

1.1 Namn _____ 1.2 Klass _____

1.3 Skola _____

2.1 Ungefär hur många timmar spenderar du på internet varje vecka?

_____

2.2 Hur många av de du känner kopplar upp sig mot internet där hemma?

_____

3.1 Vad gör du nu när du är uppkopplad mot internet?

_____

3.2 Vet dina föräldrar vad du gör på internet? (Markera eller ringa in ett alternativ)

JA   OFTAST   IBLAND   NÄSTAN   ALDRIG   NEJ

4.1 Visste du innan du läste rutan ovan vad en blogg var? (Markera eller ringa in ett alternativ)

JA   NEJ

4.2 Beskriv med egna ord vad en blogg är för dig.

_____ Glöm inte baksidan!

4.3 Läser du bloggar ibland? Om ja, hur ofta och vad handlar de om?

4.4 Om du läser bloggar, har du någon favorit-blogg som du läser? I så fall vilken och vad handlar den om? (Hoppa över denna fråga om du inte läser bloggar).

4.5 Skriver du en egen blogg? Om ja, vad handlar den om?

4.6 Om du har en egen blogg, vet andra om att du skriver blogg? I så fall vem? (Hoppa över denna fråga om du inte skriver en blogg).

5.1 Har du använt bloggar någon gång under din tid i skolan under någon lektion? Om ja, hur?

5.2 Har din lärare använt bloggar i undervisningen på något sätt? I så fall hur?

5.3 Känner du någon lärare som du vet bloggar? Om ja, vet du vad han eller hon bloggar om?

5.4 Om du har läst bloggar, hur mycket litar du på det du läser i bloggarna?

(Tack för hjälpen!)

Bilaga 2: Intervjufrågorna

Allmänt om bloggar

Har du egen blogg? Läser du bloggar? (Vilka?)

Varför bloggar du (inte)? (Knytet till dina intressen?)

Vad fyller bloggen för funktion för dig? Vad fyller det för funktion att läsa bloggar?

Tekniskt om bloggar

Hur kommer du i kontakt med nya bloggar? Vänner? Google? Nyhetsartiklar?

Hur stor betydelse har hur högt upp bloggen kommer på Google?

Bloggar i undervisningen

På vilket sätt har du mött bloggar i skolundervisningen?

Skulle du vilja se bloggar som del i undervisningen? Tror du att det hade fungerat bra?

På vilka sätt tror du man kan ha bloggar i undervisningen? (I samhällsundervisningen)

Bloggar och källkritik

Kommer du i kontakt med bloggar när du letar efter fakta? Vilken inställning har du till bloggar som källa?

Har dina lärare tagit upp information / problem med fakta från bloggar?